
Antopäivä: 11.4.2013	Voimaantulopäivä: 12.4.2013	Voimassa: Toistaiseksi
-------------------------	--------------------------------	---------------------------

---

Säädösperusta:
Ilmailulain (1194/2009) 60 §

Muutostiedot:

Tällä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä kumotaan ilmailumääräys OPS M1-20 (14.2.1996), ilmailumääräys PEL M4-1 (16.5.2007), ilmailumääräyksen PEL M2-1 (15.12.1999) 2.2 ja 5 kohta, ilmailumääräyksen PEL M2-41 (20.12.2007) 2.5 kohta, ilmailumääräyksen PEL M2-46 (5.5.2009) 2.5 kohta, ilmailumääräyksen PEL M2-50 (20.12.2007) 2.5 kohta, ilmailumääräyksen PEL M2-70 (5.5.2009) 2.5 kohta ja ilmailumääräyksen PEL M2-80 (5.5.2009) 2.5 kohta.

Kansallisen ilma-alueksen miehitys

SISÄLTÖ

1	KOHDE JA SOVELTAMISALA	2
2	MÄÄRITELMÄT	2
3	ILMA-ALUKSEN MIEHITYS	4
3.1	Lentokoneet	4
3.2	Ultrakevyet lentokoneet	4
3.3	Moottoripurjelentokoneet	5
3.4	Purjelentokoneet	6
3.5	Helikopterit ja ultrakevyet helikopterit	6
3.6	Autogyrot	6
3.7	Ilmapallot	7
3.8	Ilmalaivat	7
4	ILMA-ALUSTEN MIEHITYSTÄ KOSKEVAT POIKKEUKSET	8
4.1	Lentokoulutus ja tarkastuslennot	8
4.2	Koelennot valmistuvilla uusilla ilma-alustyypeillä	8
4.3	Lentokokemuksen kertyminen	8
5	SIIRTYMÄSÄÄNNÖS	8

1 KOHDE JA SOVELTAMISALA

Tässä ilmailumääräyksessä vahvistetaan ilma-aluksen ohjaamomiehistöä koskevat vaatimukset kunkin ilma-alusryhmän osalta.

Tätä määräystä sovelletaan ilmailussa sellaisilla ilma-aluksilla, joihin ei sovelleta EASA-asetusta tai sen nojalla annettuja Euroopan komission asetuksia.

Tätä määräystä ei kuitenkaan sovelleta miehittämättömiin ilma-aluksiin eikä ilmailumääräyksessä OPS M2-9 tarkoitettuihin liitimiin.

2 MÄÄRITELMÄT

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

EASAlla EASA-asetuksen mukaisesti Euroopan lentoturvallisuusvirastoa;

EASA-asetuksella siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta 20 päivänä helmikuuta 2008 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 216/2008;

EASA-ATPL(A): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista liikennelentäjän lupakirjaa (lentokone);

EASA-ATPL(H): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista liikennelentäjän lupakirjaa (helikopteri);

EASA-BPL: Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista ilmapallolentäjän lupakirjaa;

EASA-CPL(A): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista ansiolentäjän lupakirjaa (lentokone);

EASA-CPL(H): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista ansiolentäjän lupakirjaa (helikopteri);

*EASA-LAPL MED*illä lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista kevyiden ilma-alusten lääketieteellistä kelpoisuustodistusta;

EASA-LAPL(A): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista kevyiden ilma-alusten lupakirjaa (lentokone);

EASA-LAPL(B): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista kevyiden ilma-alusten lupakirjaa (ilmapallo);

EASA-LAPL(H): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista kevyiden ilma-alusten lupakirjaa (helikopteri);

EASA-LAPL(S): Ila lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista kevyiden ilma-alusten lupakirjaa (purjelentokone);

EASA-MEDIIä lentomiestöasetuksen vaatimusten mukaista lääketieteellistä kelpoisuustodistusta;

EASA-PPL(A):IIa lentomiestöasetuksen vaatimusten mukaista yksityislentäjän lupakirjaa (lentokone);

EASA-PPL(H):IIa lentomiestöasetuksen vaatimusten mukaista yksityislentäjän lupakirjaa (helikopteri);

EASA-SPL:IIä lentomiestöasetuksen vaatimusten mukaista purjelentäjän lupakirjaa;

EASA(As):IIa lentomiestöasetuksen vaatimusten mukaista ilmalaivan lupakirjaa;

GPL:IIä Suomessa myönnettyä purjelentäjän lupakirjaa;

ICAOIIa kansainvälistä siviili-ilmailujärjestöä;

ICAO-ATPL(A):IIa ICAOssa hyväksytyjen standardien mukaista liikennelentäjän lupakirjaa (lentokone);

ICAO-ATPL(H):IIa ICAOssa hyväksytyjen standardien mukaista liikennelentäjän lupakirjaa (helikopteri);

ICAO-CPL(A):IIa ICAOssa hyväksytyjen standardien mukaista ansiolentäjän lupakirjaa (lentokone);

ICAO-CPL(H):IIa ICAOssa hyväksytyjen standardien mukaista ansiolentäjän lupakirjaa (helikopteri);

ICAO-PPL(A):IIa ICAOssa hyväksytyjen standardien mukaista yksityislentäjän lupakirjaa (lentokone);

ICAO-PPL(H):IIa ICAOssa hyväksytyjen standardien mukaista yksityislentäjän lupakirjaa (helikopteri);

kansallisella ilma-aluksella EASA-asetuksen liitteessä II määriteltyjä sekä EASA-asetuksen 1 artiklan 2(a) kohdassa tarkoitettuja ilma-aluksia, joiden hyväksynnästä, huoltotoiminnasta, miehityksestä ja jatkuvan lentokelpoisuuden valvonnasta määrätään kansallisesti;

lentomiestöasetuksella siviili-ilmailun lentomiestöä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla 3 päivänä marraskuuta 2011 annettua komission asetusta (EU) N:o 1178/2011;

MGPL:IIä Suomessa myönnettyä moottoripurjelentäjän lupakirjaa;

SEP-luokkakelpuutuksella yksimoottorisia mäntämoottorilentokoneita koskevaa luokkakelpuutusta;

TMG-luokkakelpuutuksella TMG-moottoripurjelentokoneita koskevaa luokkakelpuutusta;

UPL:IIä Suomessa myönnettyä ultrakevytlentäjän lupakirjaa.

3 ILMA-ALUKSEN MIEHITYS

Ilma-aluksen ohjaajalla on oltava jokin alla kunkin ilma-alusryhmän yhteydessä mainituista lupakirjoista sekä jokin alla kyseisen ilma-alusryhmän yhteydessä mainituista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista. Lisäksi asianmukaisen luokka- tai tyyppikelpuutuksen sekä lento-oikeuden on oltava voimassa.

3.1 Lentokoneet

Lentokoneiden ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista, ellei jäljempänä toisin määrätä muihin ilma-alusryhmiin kuuluvien lentokoneiden osalta:

- EASA-LAPL(A), jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia lentokoneita, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien lentokoneiden lentämiseen kyseinen lupakirja oikeuttaa
- EASA-PPL (A)
- EASA-CPL(A)
- EASA-ATPL(A)

- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-PPL(A)
- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-CPL(A)
- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-ATPL(A).

Lentokoneiden ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED, jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia lentokoneita, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien lentokoneiden lentämiseen kyseinen lääketieteellinen kelpoisuustodistus oikeuttaa
- EASA MED, luokka 1 tai 2.

3.2 Ultrakevyet lentokoneet

Ultrakevyiden lentokoneiden ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- UPL
- EASA-LAPL(A), jonka osalta lisäedellytyksenä on, että lento-oikeus lentokoneella on voimassa ja henkilö on lentänyt kaksi tuntia koululentoja ultrakevyellä lentokoneella lentokoulussa, jolla on ultrakevytkoulutuslupa ja lentokoulutusluvan haltijan koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja vahvistaa nimikirjoituksellaan näin saavutetun ultrakevytlento-oikeuden lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan. Koulutuksesta on annettava todistus, joka lähetetään Liikenteen turvallisuusvirastoon.
- Seuraavien lupakirjojen osalta lento-oikeuden edellytyksenä on lisäksi, että SEP-luokkakelpuus on voimassa ja että henkilö on lentänyt kaksi tuntia koululentoja ultrakevyellä lentokoneella lentokoulussa, jolla on ultrakevytkoulutuslupa ja lentokoulutusluvan haltijan koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja vahvistaa nimikirjoituksellaan näin saavutetun ultrakevytlento-oikeuden lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan. Koulutuksesta on annettava todistus, joka lähetetään Liikenteen turvallisuusvirastoon.:

- EASA-PPL(A)
  - EASA-CPL(A)
  - EASA-ATPL(A)

  - suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-PPL(A)
  - suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-CPL(A)
  - suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-ATPL(A).
- Lupakirjan nojalla määräytyvät kelpuutukset ovat soveltuvin osin voimassa myös ultra-kevytlentokoneilla lennettäessä.

Ultrakevyiden lentokoneiden ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED
- EASA-MED, luokka 1 tai 2.

3.3 Moottoripurjelentokoneet

Moottoripurjelentokoneiden ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- MGPL

  - EASA-LAPL(S) yhdessä TMG-laajennuksen kanssa
  - EASA-SPL yhdessä TMG-laajennuksen kanssa
  - EASA-LAPL(A) yhdessä TMG-luokkakelpuutuksen kanssa.
- Seuraavien lupakirjojen osalta lento-oikeuden edellytyksenä on lisäksi, että TMG-luokkakelpuutus on voimassa:
- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-PPL(A)
  - suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-CPL(A)
  - suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytty ICAO-ATPL(A).
- Seuraavien lupakirjojen osalta lento-oikeuden edellytyksenä on lisäksi, että TMG-luokkakelpuutus on voimassa:
- EASA-PPL(A)
  - EASA-CPL(A)
  - EASA-ATPL(A).

Moottoripurjelentokoneiden ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED
- EASA MED, luokka 1 tai 2.

3.4 Purjelentokoneet

Purjelentokoneiden ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- GPL
- EASA-LAPL(S)
- EASA-SPL.

Purjelentokoneiden ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED
- EASA MED, luokka 1 tai 2.

3.5 Helikopterit ja ultrakevyet helikopterit

Helikoptereiden ja ultrakevyiden helikoptereiden ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- EASA-LAPL(H), jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia helikoptereita ja ultrakevyitä helikoptereita, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien helikoptereiden ja ultrakevyiden helikoptereiden lentämiseen kyseinen lupakirja oikeuttaa
- EASA-PPL(H)
- EASA-CPL(H)
- EASA-ATPL(H)
- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytyt ICAO-PPL(H)
- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytyt ICAO-CPL(H)
- suomalaisten lupakirjamääräysten mukaisesti hyväksytyt ICAO-ATPL(H).

Helikoptereiden ja ultrakevyiden helikoptereiden ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED, jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia helikoptereita ja ultrakevyitä helikoptereita, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien helikoptereiden ja ultrakevyiden helikoptereiden lentämiseen kyseinen lääketieteellinen kelpoisuustodistus oikeuttaa
- EASA MED, luokka 1 tai 2.

3.6 Autogyrot

Autogyrojen ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- Suomalainen kansallinen autogyrolentäjän lupakirja

Autogyrojen ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED.
- EASA-MED, luokka 1 tai 2.

3.7 Ilmapallot

Kuumailmapallojen ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- Suomalainen kansallinen kuumailmapallolentäjän lupakirja
- EASA-BPL
- EASA-LAPL(B), jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia kuumailmapalloja, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien kuumailmapallojen lentämiseen kyseinen lupakirja oikeuttaa.

Kaasupallojen ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- Suomalainen kansallinen kuumailmapallolentäjän lupakirja siten kuin ilmailumääräyksessä PEL M2-50 tarkemmin määrätään
- EASA-BPL
- EASA-LAPL(B) jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia kaasupalloja, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien kaasupallojen lentämiseen kyseinen lupakirja oikeuttaa.

Kuumailmapallojen ja kaasupallojen ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-LAPL MED
- EASA-MED, luokka 1 tai 2.

3.8 Ilmalaivat

Ilmalaivojen ohjaajalla on oltava jokin seuraavista lupakirjoista:

- EASA(As), jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia ilmalaivoja, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien ilmalaivojen lentämiseen kyseinen lupakirja oikeuttaa.

Ilmalaivojen ohjaajalla on lisäksi oltava jokin seuraavista lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista:

- EASA-lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jonka osalta lento-oikeus koskee vain niitä suomalaisen sääntelyn piirissä olevia ilmalaivoja, joita vastaavien EASAn sääntelyn piiriin kuuluvien ilmalaivojen lentämiseen kyseinen lääketieteellinen kelpoisuustodistus oikeuttaa.

4 ILMA-ALUSTEN MIEHITYSTÄ KOSKEVAT POIKKEUKSET

4.1 Lentokoulutus ja tarkastuslennot

Ilma-aluksen päällikkönä peruslentokoulutuksessa yksinlennolla voi toimia minkä tahansa ilma-alusryhmän voimassaolevan lentäjän tai lento-oppilaan lupakirjan haltija.

Lentokoulutuksessa ja tarkastuslennolla ohjaajalta, joka ei toimi ilma-aluksen päällikkönä, ei edellytetä voimassaolevaa lupakirjaa tai lääketieteellistä kelpoisuustodistusta.

4.2 Koelennot valmistuvilla uusilla ilma-aluksilla

Lennettäessä koelentoja valmistuvalla uudella ilma-aluksella sen ohjaajalla on oltava voimassaoleva lupakirja ja luokka- tai tyyppikelpuutus vastaavan kokoisella ja vastaavalla voimallitteella varustetun ilma-aluksen lentämiseen sekä vastaava lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

4.3 Lentokokemuksen kertyminen

Lennolla, jolla annetaan lentokoulutusta ohjaavalle ohjaajalle tai tarkastuslennolla, kun päällikkönä toimii koulutusta antava lennonopettaja tai tarkastuslentäjä, sekä ohjaaja että päällikkö saavat laskea lentokokemuksen hyväkseen.

Jos ilma-aluksen ohjaamomiehistö on suurempi kuin kyseisen ilma-aluksen vähimmäismiehistö, saavat vähimmäismäärän ylittävät ohjaamomiehistön jäsenet laskea lentokokemuksen hyväkseen vain, jos miehistön vähimmäisvaatimuksesta poikkeava määrä perustuu ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asettamaan lentotoiminnalliseen vaatimukseen, joka on esitetty Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymässä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän lentotoimintakäsikirjassa.

5 SIIRTYMÄSÄÄNNÖS

Lentomiehistöasetuksen siirtymäaikana EASA-lupakirjalla ja EASAn lääketieteellisellä kelpoisuustodistuksella tarkoitetaan tässä määräyksessä myös JAR-lupakirjoja ja –lääketieteellisiä kelpoisuustodistuksia. Siirtymäkauden kuluessa JAR-lupakirjat muunnetaan EASA-lupakirjoiksi ja lääketieteelliset kelpoisuustodistukset myönnetään EASAn vaatimusten mukaisesti.

Tämän määräyksen voimaantullessa voimassaolevat luokan 4 kansalliset lääketieteelliset kelpoisuustodistukset kelpaavat niiden voimassaoloajan päättymiseen saakka lääketieteellisen kelpoisuuden osoittamiseen lennettäessä seuraaviin ilma-alusryhmiin kuuluvilla ilma-aluksilla:

- ultrakevyet lentokoneet
- moottoripurjelentokoneet
- purjelentokoneet
- autogyrot
- ilmapallot.

Tuomas Routa
Ylijohtaja

Susanna Metsälampi
Osastonjohtaja